

P6_TA(2006)0128

Európai kulturális fővárosok (2007-2019) *I**

Az Európai Parlament jogalkotási állásfoglalása az európai kulturális főváros eseménysorozat 2007—2019. évekre szóló közösségi cselekvési programjának megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatról (COM(2005)0209 — C6-0157/2005 — 2005/0102(COD))

(Együttdöntési eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2005)0209)¹,
 - tekintettel az EK-Szerződés 251. cikkének (2) bekezdésére és az EK-Szerződés 151. cikkére, amelyek alapján a Bizottság benyújtotta javaslatát a Parlamenthez (C6-0157/2005),
 - tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A6-0061/2006),
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát, annak módosított formájában;
 2. felhívja a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha lényegesen módosítani szándékozik a javaslatot vagy a helyébe másik szöveget kíván léptetni;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

¹ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

Az Európai Parlament álláspontja amely első olvasatban 2006. április 5-én került elfogadásra a *európai kulturális főváros* eseménysorozat 2007—2019. évekre szóló közösségi *fellépésének* megállapításáról szóló .../2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására tekintettel

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak *151. cikkére*,

tekintettel a Bizottság *javaslatára*,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére¹,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárással összhangban²,

mivel:

- (1) Az 1419/1999/EK európai parlamenti és tanácsi határozat³ megállapította az *európai kulturális főváros* eseménysorozat 2005—2019. évekre szóló közösségi cselekvési programját.
- (2) Az *európai kulturális város* eseménysorozattal 2004-ig elért eredményekről szóló tanulmány azt mutatta, hogy az esemény egyaránt *kedvező* hatással volt a média visszhangja tekintetében, a kultúra és az idegenforgalom fejlődése szempontjából, és azért is, mert a kijelölt városok lakosai felismerték városuk fontosságát; *a fellépést* azonban tovább kell fejleszteni, *különösen az érintett város és régió kulturális fejlődésére gyakorolt hosszú távú hatás vonatkozásában*.

¹ 2005. november 17-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

² Az Európai Parlament 2006. április 5-i álláspontja.

³ HL L 166., 1999.7.1., 1. o. A 649/2005/EK határozattal (HL L 117., 2005.5.4., 20. o.) módosított határozat.

- (3) *A városokat körülvevő régiók — beleértve a szigeteket is — bevonásának lehetővé tételével szélesebb nyilvánosság érhető el, és az eseménysorozat hatása is erősíthető.*
- (4) *Az eseményben érdekelt felek hangsúlyozták az 1419/1999/EK határozatban rögzített kiválasztási eljárás problémáit, és a következőket ajánlották: a javaslatok ellenőrzése, elsősorban európai szempontjuk megerősítése érdekében; a verseny erősítése; és a testület szerepének újbóli meghatározása.*
- (5) *Az európai kulturális főváros eseménysorozat jelentősége és hatása nemzeti és európai szinten történő vegyes kiválasztási eljárás létrehozását, valamint szigorú ellenőrzés és konzultáció bevezetését kívánja meg, a nemzeti összetevő bevonása és az európai szempont megerősítése céljából.*
- (6) *Az eseményre való felkészülési időszak döntő fontosságú a siker szempontjából, a fellépés céljaival összhangban.*
- (7) *Annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a fellépés európai hozzáadott értékét, a kijelölés után ellenőrzési időszak szükséges, amelynek során először a kulturális programra vonatkozó követelmények teljesülésére fordítanak figyelmet, azután szaktanácsadást és segítségnyújtást biztosítanak.*
- (8) *Egy 6 nemzeti és 7 európai szakértőből álló testületet kell létrehozni; a 13 szakértőből álló teljes testület („választótestület”) felügyeli a város megnevezéséig tartó kiválasztási időszakot; csak a testületben található 7 európai szakértő („ellenőrző és tanácsadó testület”) felügyeli az ellenőrzési folyamatot, és tanácsokat ad a fővárosoknak az ellenőrzési időszakban az eseménysorozatig.*
- (9) *Létre kell hozni egy, a Bizottság által folyamatosan fenntartott és rendszeresen frissített honlapot az „európai kulturális főváros” témában (pályázás, kiválasztás, végrehajtás és hivatkozások), mind a pályázó, mind a kijelölt városok számára támogatás és segítségnyújtás céljából.*

- (10) **Fontos a helyes gyakorlat elterjesztésének ösztönzése, különösen a fellépés európai hozzáadott értékének biztosítása érdekében. Ezért a korábbi hivatalos európai kulturális fővárosok hálózatát ösztönözni kellene: játsszon építő szerepet abban, hogy — különösen a felkészülési időszakban folytatott párbeszéd alapján — megosztja tapasztalatait és legjobb gyakorlatait a jövőbeli európai kulturális fővárosokkal.**
- (11) Fontos a *fellépés célok és követelmények* tekintetében elért minőségének, különösen európai hozzáadott értékének **pénzügyi juttatás formájában adott** díjjal történő elismerése.
- (12) **A kulturális főváros eseménysorozat hosszú távú hatásának megőrzése érdekében kívánatos a kezdeményezést és az általa teremtett struktúrákat és képességeket az érintett városok tartós kulturális fejlesztési stratégiájának alapjaként felhasználni.**
- (13) **A harmadik országok európai kulturális kezdeményezésekben való részvételének lehetővé tétele érdekében meg kellene fontolni egy kulturális hónap¹ kijelölését vagy más hasonló kezdeményezést.**
- (14) Az *e* határozatban rögzített kijelölési folyamat végrehajtásához hatéves időszakra van szükség; mivel ez a határozat 2007-ben lép hatályba, ez az időszak nem biztosítható a 2011-es és 2012-es évekre. Ezekre az évekre az *1419/1999/EK* határozatban rögzített kinevezési eljárást kell alkalmazni.
- (15) Az egyértelműség érdekében az *1419/1999/EK határozatot hatályon kívül kell helyezni és helyébe ez a határozat lép,*

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

¹ *A Tanács keretében ülésező kulturális miniszterek 1990. május 18-i következtetései az „európai kulturális várossá” történő kijelölés jövőbeli feltételeiről és az európai kulturális hónapról (HL C 162., 1990.7.3., 1. o.).*

1. cikk

Tárgy

Európai kulturális főváros elnevezéssel közösségi *fellépés* kerül létrehozásra, amelynek célja, hogy hangsúlyozza az európai kultúrák gazdagságát, sokféleségét és közös jegyeit, *továbbá elősegítse* az európai polgárok közötti *nagyobb fokú ismeretséget*.

2. cikk

Részvétel a fellépésben

- (1) ***A tagállamok és az Európai Unióhoz 2006. december 31. után csatlakozó országok városai jogosultak arra, hogy egymás után, a mellékletben feltüntetett sorrendben egy évre európai kulturális fővárossá jelöljék ki őket.***
- (2) *A melléklet szerinti listában szereplő egyes tagállamok egy városa jelölhető ki.*

A listában szereplő időrendi sorrendtől az érintett tagállamok kölcsönös megegyezéssel eltérhetnek.

3. cikk

Pályázatok

- (1) A Szerződés 151. cikkében meghatározott *céloknak és fellépéseknek* megfelelően minden *pályázatnak* tartalmaznia kell egy elsősorban kulturális együttműködésen alapuló európai *szempontú* kulturális programot.
- (2) Az eseménysorozat kulturális *programját* kifejezetten az *európai kulturális főváros* évre *kell összeállítani, kiemelve európai hozzáadott értékét a 4. cikkben rögzített követelményeknek megfelelően.*

- (3) *A programnak összhangban kell lennie az adott tagállam nemzeti kulturális stratégiáival vagy politikáival, illetve — a tagállam intézményi berendezkedésétől függően — regionális kulturális stratégiáival, azzal a feltétellel, hogy ezeknek a stratégiáknak vagy politikáknak nem célja az e határozat alapján kulturális fővárossá kijelölhető városok számának korlátozása.*
- (4) A program időtartama egy év. Kellően megindokolt esetekben a kijelölt városok rövidebb időszakot is választhatnak.

Az ugyanazon évre kijelölt városok programjai között kapcsolatot kell teremteni.

A városok bevonhatják programjukba a környező régiót is.

4. cikk **Pályázati követelmények**

A kulturális programnak az „európai szempontok” és a „város és polgárok” kategóriákba sorolható alábbi követelményeket kell teljesítenie:

Az „európai szempontok” kategóriában a programnak az alábbiakat teljesítenie:

- a) az érintett tagállam és más tagállamok kulturális szereplői, művészei és városai közötti együttműködés előmozdítása a kultúra bármely területén;*
- b) az európai kulturális sokféleség gazdagságának kiemelése;*
- c) az európai kultúrák közös jellegének előtérbe helyezése.*

A „város és polgárok” kategóriában a programnak az alábbiakat kell teljesítenie:

- a) a városban és annak környékén élők részvételének előmozdítása és érdeklődésének felkeltése, valamint a külföldiek érdeklődésének felkeltése;*
- b) legyen fenntartható, és szervesen illeszkedjék a város hosszú távú kulturális és társadalmi fejlődésébe.*

5. cikk
Pályázatok benyújtása

- (1) Legkésőbb hat évvel a szóban forgó esemény tervezett kezdete előtt minden érintett tagállamnak közzé kell tennie a *pályázatok* benyújtására szóló felhívást.

A címre pályázó városokhoz intézett pályázati felhívásoknak tartalmazniuk kell az e határozat 4. cikkében rögzített követelményeket és a Bizottság honlapján elérhető iránymutatásokat.

A javaslatok benyújtásának *határidejét legkésőbb a pályázati felhívások közzétételét követő tíz hónapban kell megállapítani.*

Az e felhívások keretében benyújtott javaslatoknak körvonalazniuk kell a pályázó városok által az adott évben megvalósítani szándékozott programokat.

- (2) A javaslatokról az érintett tagállamok *értesítik a Bizottságot.*

6. cikk
A választótestület

- (1) *Választótestületet kell létrehozni a pályázó városok javaslatainak értékelésére, és az érintett tagállamnak szóló ajánlás megtételére az egyik város kijelöléséről.*

- (2) A választótestület 13 tagból áll. *A tagok közül hetet az európai intézmények jelölnek: kettőt az Európai Parlament, kettőt a Tanács, kettőt a Bizottság és egyet a Régiók Bizottsága. A fennmaradó hat tagot az érintett tagállam jelöli a Bizottsággal egyeztetve. Ezt követően a tagállam hivatalosan kinevezi a választótestületet. A testület az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és a Régiók Bizottsága által jelölt személyiségek közül kijelöli elnökét.*

- (3) A választótestület tagjai független, **a pályázati felhívásra választ benyújtott városok szempontjából összeférhetetlenséggel nem bíró szakértők**, akik jelentős tapasztalattal és szakértelemmel rendelkeznek a kultúra és a városok kulturális fejlesztésének területén, illetve az **európai kulturális főváros** eseménysorozat **megszervezésében**.

Az európai intézmények által jelölt hét tag kinevezése három évre szól. Ettől eltérve a határozat hatálybalépésétől számított első évben két szakértőt nevez ki a Bizottság egy évre, kettőt az Európai Parlament két évre, kettőt a Tanács három évre és egyet a Régiók Bizottsága három **évre**.

7. cikk Előválasztás

- (1) A 6. cikknek megfelelően mindegyik érintett tagállam legkésőbb öt évvel az eseménysorozat kezdete előtt összehívja az érintett választótestületet.
- (2) Mindegyik választótestület a 4. cikkben rögzített követelményeknek megfelelően értékeli az egyes pályázati felhívásokra jelentkező városoktól beérkezett javaslatokat.

A választótestület megállapodik az előválasztáson túljutott **jelöltek listájáról**, és jelentést ad ki a pályázó városok javaslatairól és az előválasztáson túljutott városoknak szóló ajánlásokról.

A választótestület benyújtja jelentését az illetékes tagállamnak és a Bizottságnak. **Mindegyik érintett tagállam hivatalosan jóváhagyja az előválasztáson túljutott jelöltek listáját a választótestület jelentései alapján.**

8. cikk
Végső kiválasztás

- (1) Az előválasztáson túljutott városok kiegészítik javaslataikat, és a kiegészített ajánlatot *eljuttatják* az érintett tagállamoknak, amelyek *továbbítják* azt a Bizottságnak.
- (2) Kilenc hónappal az *előválasztási ülést* követően mindegyik érintett tagállam a végső kiválasztás érdekében összehívja az *érintett* választótestületet.

E *fellépés követelményeinek* és az előválasztó ülésen a testület által kiadott ajánlásoknak megfelelően *értékelik* az előválasztáson túljutott városok módosított *programjait*.

A *választótestület* jelentést ad ki az előválasztáson túljutott városok programjáról, valamint az *európai kulturális fővárossá kijelölendő* városra vonatkozó ajánlásról.

A jelentés a kiválasztott városnak szóló ajánlásokat is tartalmaz az adott évben megvalósítandó *haladásra és fejlesztésre*, ha a Tanács kijelöli *európai kulturális fővárossá*.

A jelentést *el kell juttatni* az érintett tagállamnak és a Bizottságnak, és a Bizottság honlapján *közzé kell tenni*.

9. cikk
Kijelölés

- (1) Mindegyik érintett tagállam egy várost *európai kulturális fővárosnak jelöl*, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Bizottságot és a Régiók Bizottságát legkésőbb négy évvel az *eseménysorozat* kezdete előtt.

A jelöléshez csatolni kell a választótestület *jelentésén alapuló határozat* indoklását.

A *jelölésnek figyelembe kell vennie* a választótestület által kibocsátott ajánlásokat.

- (2) Az Európai Parlament legkésőbb az érintett tagállamok jelölésének kézhezvételét követő **három** hónapon belül továbbíthatja véleményét a Bizottságnak.

A Tanács, az Európai Parlament véleményének fényében *megfogalmazott* bizottsági ajánlás, valamint a választótestület jelentésén alapuló indoklás figyelembevételével hivatalosan kijelöli a szóban forgó városokat *európai kulturális fővárossá* arra az évre, amelyre azokat jelölték.

10. cikk

Ellenőrző és tanácsadó testület

- (1) *Ellenőrző és tanácsadó testületet kell létrehozni, hogy ellenőrizze a fellépés céljainak és követelményeinek végrehajtását, és támogatást és iránymutatást nyújtson a fővárosoknak kijelölésüktől az európai kulturális főváros eseménysorozat kezdetéig.*
- (2) *A testület az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és a Régiók Bizottsága által jelölt hét szakértőből áll, a 6. cikk (2) bekezdése szerint. Emellett az érintett tagállam megfigyelőt jelölhet e testületbe.*
- (3) *Az érintett városok a testület ülései előtt három hónappal az elért haladásról szóló jelentéseket juttatnak el a Bizottságnak.*
- (4) *A Bizottság összehívja a testületet és az érintett város képviselőit. A testületet két alkalommal hívják össze az eseménysorozatra való felkészüléssel kapcsolatos tanácsadás, illetve a felkészülés állapotának felmérése érdekében, aminek célja, hogy segítse a városokat egy markáns európai szempontú, magas színvonalú program összeállításában. A testület első ülésére legkésőbb két évvel az eseménysorozat előtt kerül sor; a második ülést pedig legkésőbb az eseménysorozat előtt nyolc hónappal tartják.*
- (5) *A testület minden ülését követően jelentést készít az eseménysorozat előkészületeinek állapotáról, illetve a megteendő lépésekről. A jelentések különös figyelmet fordítanak az eseménysorozat európai hozzáadott értékére a 4. cikkben meghatározott követelményekkel, valamint a választó-, és az ellenőrző és tanácsadó testület jelentéseiben megállapított ajánlásokkal összhangban.*
- (6) *A jelentéseket továbbítani kell a Bizottságnak, valamint az érintett városoknak és tagállamoknak. A jelentéseket a Bizottság honlapján is közzé kell tenni.*

11. cikk

Díj

A Bizottság — az ellenőrző és tanácsadó testületnek az eseménysorozat előtt nyolc hónappal tartott, a 10. cikk (4) bekezdése szerinti második ülését követően kiadott jelentése alapján — Melina Mercouri tiszteletére alapított díjat ítél oda a kijelölt városoknak, ha megfelelnek a 4. cikkben megállapított követelményeknek és végrehajtották a választó-, valamint az ellenőrző és tanácsadó testület ajánlásait. A díj pénzdíj, és teljes egészében legkésőbb az adott év kezdete előtt három hónappal oda kell ítélni.

12. cikk

Értékelés

Az e határozat szerinti fellépés céljainak és követelményeinek megfelelően a Bizottság minden évben biztosítja az európai kulturális főváros eseménysorozat előző évi eredményeinek külső és független értékelését.

Az értékelő jelentést a Bizottság az európai kulturális főváros eseménysorozatot követő év végéig benyújtja az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Régiók Bizottságának.

13. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1419/1999/EK határozat hatályát veszti. Az említett határozat azonban továbbra is alkalmazandó a kulturális fővárosokká a 2007., 2008. és 2009. évre kijelölt városokra.

14. cikk
Átmeneti rendelkezések

- (1) Az 1419/1999/EK határozat alapján *európai kulturális fővárossá* 2010-re kinevezett városokat *e* határozat **10. cikkében** rögzített ellenőrzési eljárásnak vetik alá. *E* határozat 11. cikke értelmében a Bizottság **díjazza** a kijelölt városokat.
- (2) A 3—9. cikktől eltérve a 2011. és 2012. évre vonatkozóan az *európai kulturális fővárossá* történő jelölések a következő határozati eljárás alapján kerülnek szabályozásra:
1. A *mellékletben* feltüntetett sorrend szerint a tagállamok városai *egymás után* kerülnek kijelölésre *európai kulturális fővárossá*.
 2. Mindegyik tagállam *egymás után* benyújtja egy vagy több városra vonatkozó jelölését az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a Régiók Bizottságának.
 3. A jelölést legkésőbb négy évvel az *eseményorozat* kezdete előtt kell benyújtani és azt az érintett tagállam ajánlása kísérheti.
 4. A Bizottság minden évben választóttestületet alakít, amely jelentést ad ki az *e fellépés céljait* és jellemzőit szem előtt tartó jelölésről vagy jelölésekről.
 5. A választóttestület hét független, a kultúra területén szakértelemmel rendelkező vezető személyiségből áll, akik közül kettőt az Európai Parlament, kettőt a Tanács, kettőt a Bizottság egyet pedig a Régiók Bizottsága nevez ki.
 6. A választóttestület jelentését benyújtja a Bizottságnak, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.
 7. Az Európai Parlament legkésőbb a jelentés kézhezvételét követő három hónapon belül továbbíthatja a jelöléssel vagy jelölésekkel kapcsolatos véleményét a Bizottságnak.

8. A Tanács, az Európai Parlament véleményének fényében *megfogalmazott* bizottsági ajánlás, valamint a választótestület jelentésének figyelembevételével hivatalosan kijelöli a szóban forgó várost *európai kulturális fővárossá* arra az évre, amelyre azt *jelölték*.

(3) *A 4. cikktől eltérve a 2010., 2011. és 2012. évre vonatkozóan az európai kulturális fővárosok esetében az 1419/1999/EK határozat 3. cikkében és II. mellékletében foglalt feltételek alkalmazandók, kivéve, ha a szóban forgó város úgy dönt, hogy programját a 4. cikk alapján készíti el.*

15. cikk
Hatálybalépés

Ez a határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba. A határozatot 2007. január 1-től kell alkalmazni az 5. cikk kivételével, amely a határozat hatályba lépésének napjától alkalmazandó.

Kelt ,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

MELLÉKLET

Az európai kulturális fővárossá jelölésre jogosultság sorrendje¹

2007	Luxemburg	Románia²
2008	Egyesült Királyság	
2009	Ausztria	Litvánia
2010	Németország	Magyarország
2011	Finnország	Észtország
2012	Portugália	Szlovénia
2013	Franciaország	Szlovákia
2014	Svédország	Lettország
2015	Belgium	Cseh Köztársaság
2016	Spanyolország	Lengyelország
2017	Dánia	Ciprus
2018	Hollandia	Málta
2019	Olaszország	Bulgária³

¹ *Írország 2005-re, Görögország pedig 2006-ra jelölhetett európai kulturális fővárost.*

² *Az 1419/1999/EK határozat feltételei értelmében a romániai Nagyszeben városát jelölték ki európai kulturális fővárossá 2007-re.*

³ *Bulgária — az EU-hoz való csatlakozásától függően — 2019-ben vehet részt az európai kulturális főváros eseménysorozatban.*